

Niektoré aspekty dostupnosti umelého prerušenia tehotenstva na Slovensku od roku 2000

Infostat, Bratislava
31.3.2011

Karolína Lehotská, PriF UK
Michaela Potančoková, VID

Obsah prezentácie

- ⌘ Výskumné otázky
- ⌘ Ciele práce
- ⌘ Metodika
- ⌘ Výstupy – mapy a tabuľky
- ⌘ Zhrnutie a ďalšie smerovanie práce
- ⌘ Vaše otázky

Výskumné otázky

- ⌘ Ako vyzerá sieť zdravotníckych zariadení vykonávajúcich UPT v SR?
- ⌘ Do ktorých okresov smerujú žiadateľky o UPT?
- ⌘ Z ktorých okresov pochádzajú žiadateľky o UPT?
- ⌘ (Ako vyzerá mapa spádových území zdravotníckych zariadení?)

Ciele práce

Zhodnotiť dostupnosť UPT z hľadiska 4 aspektov:

- ⌘ legislatíva platná v SR
- ⌘ sieť zdravotníckych zariadení vykonávajúcich UPT a uplatňovanie si výhrady vo svedomí
- ⌘ cena za vykonanie UPT na žiadosť ženy
- ⌘ vzdialenosť medzi trvalým bydliskom ženy a zariadením vykonávajúcim UPT

Metodika práce

- ⌘ obdobie 2000-2009 – rozdelené na 2 5-ročné obdobia
- ⌘ cieľom nie je hodnotiť intenzitu umelej potratovosti
- ⌘ analýza migračných prúdov
- ⌘ kartografická vizualizácia ukazovateľov
- ⌘ literatúra len z USA – odlišná legislatíva, cena, metodika výskumu, vykonávanie UPT (min. a max. dĺžka gestácie)

Metodika práce

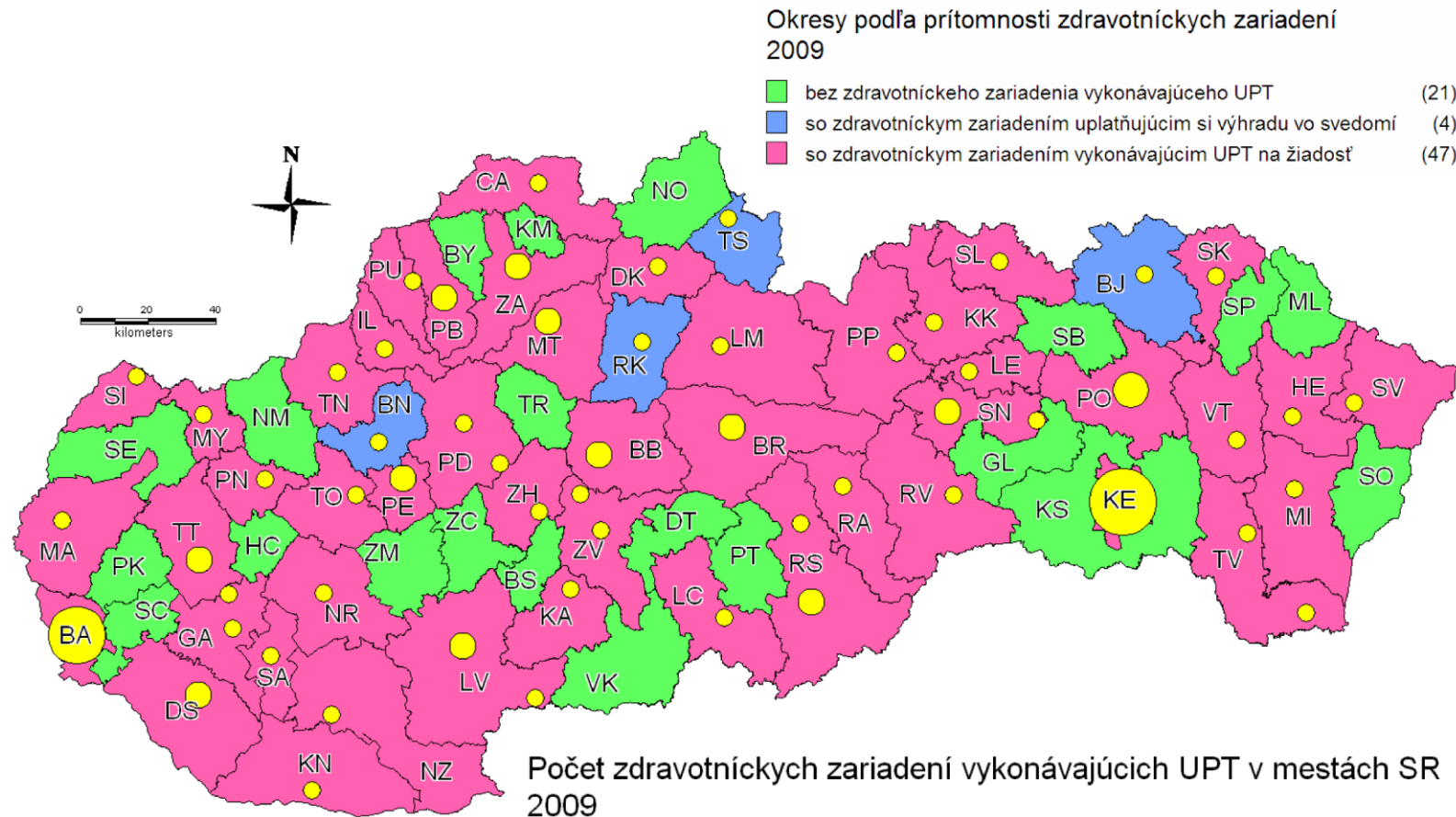
- ⌘ absencia registra zdravotníckych zariadení
- ⌘ problematické dohľadávanie IČO
- ⌘ transformácia zdravotníckych zariadení
- ⌘ neustály vznik a zánik zdravotníckych zariadení (Krupina)
- ⌘ rozdielnosť trvalého bydliska a obvyklého pobytu žiadateľky o UPT

Metodika práce

Dáta – informácie v nich sú kódované podľa Metodických pokynov NCZI takto:

- ⌘ 1 – spontánny potrat
- ⌘ 2 – legálne UPT do 8. týždňa tehotenstva
- ⌘ 3 – legálne UPT od 9. do 12. týždňa tehotenstva
- ⌘ 4 – legálne UPT od 13. do 24. týždňa tehotenstva – len zo zdravotných dôvodov
- ⌘ 5 – mimomaternicové tehotenstvo
- ⌘ 6 – iný potrat – len zo zdravotných dôvodov
- ⌘ 7 – nelegálne UPT

Sieť' zz vykonávajúcich UPT v r. 2009

Zdroj: ŠÚ SR
 Autor: Karolína Lehotská

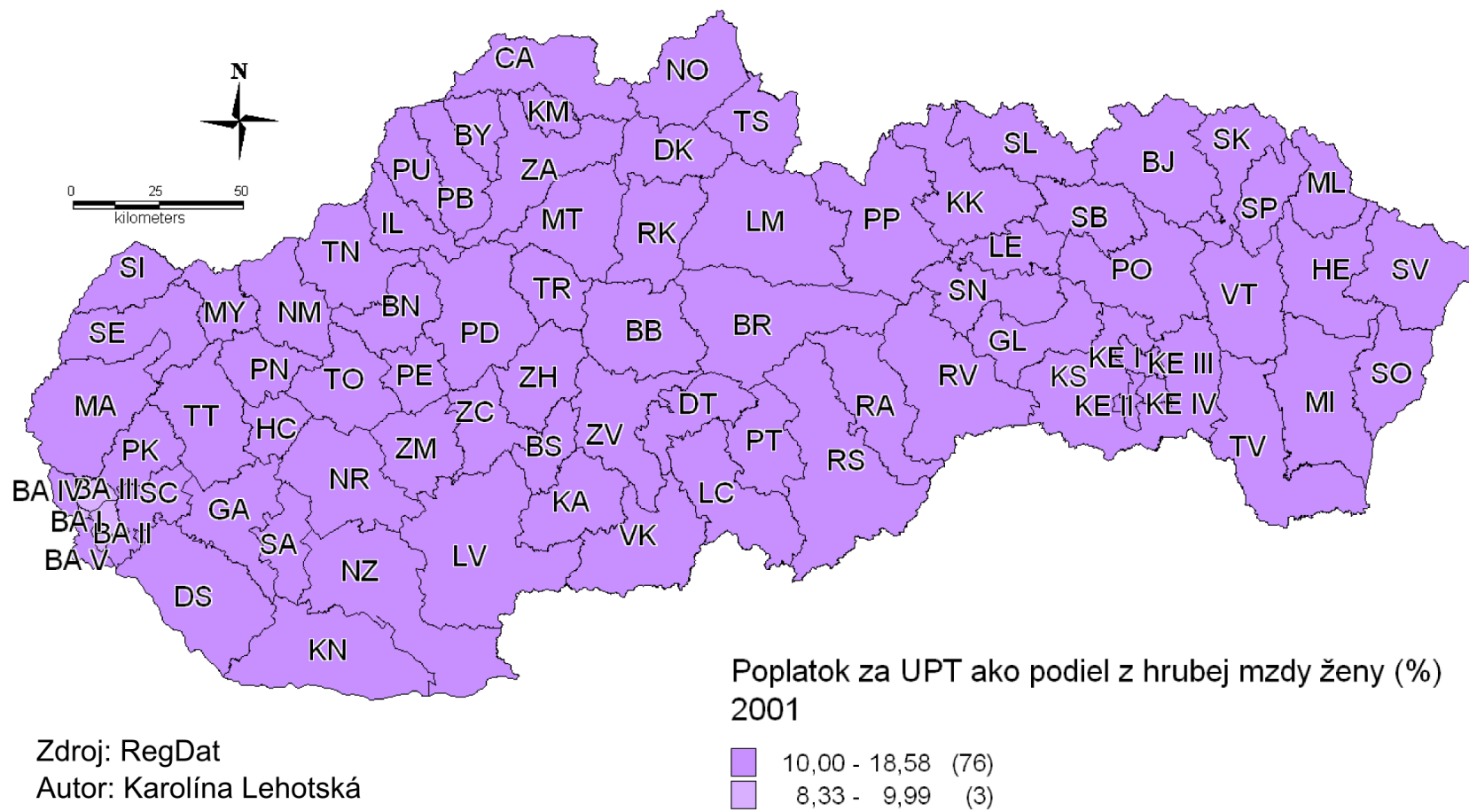
Výška poplatku za UPT

- ⌘ 1.1.1987 – 500 Kčs v prípade, že gestácia presiahla 8 týždňov (vyhláška 74/1986 Zb.)
- ⌘ 9.3.1995 – 800 Sk + 650 Sk za pred- a pooperačnú starostlivosť (zákon 98/1995 Zb.)
- ⌘ 1.9.2002 – maximálne 3 000 Sk (Finančný spravodajca MF SR 12/2002)
- ⌘ 1.7.2003 – maximálne 6 543 Sk (Finančný spravodajca MF SR 13/2003)
- ⌘ 1.5.2006 – maximálne 7 500 Sk (Vestník MZ SR, roč. 54, čiastka 24-27)
- ⌘ 1.1.2009 – maximálne 248,95 € (Vestník MZ SR, roč. 56, čiastka 32-51)

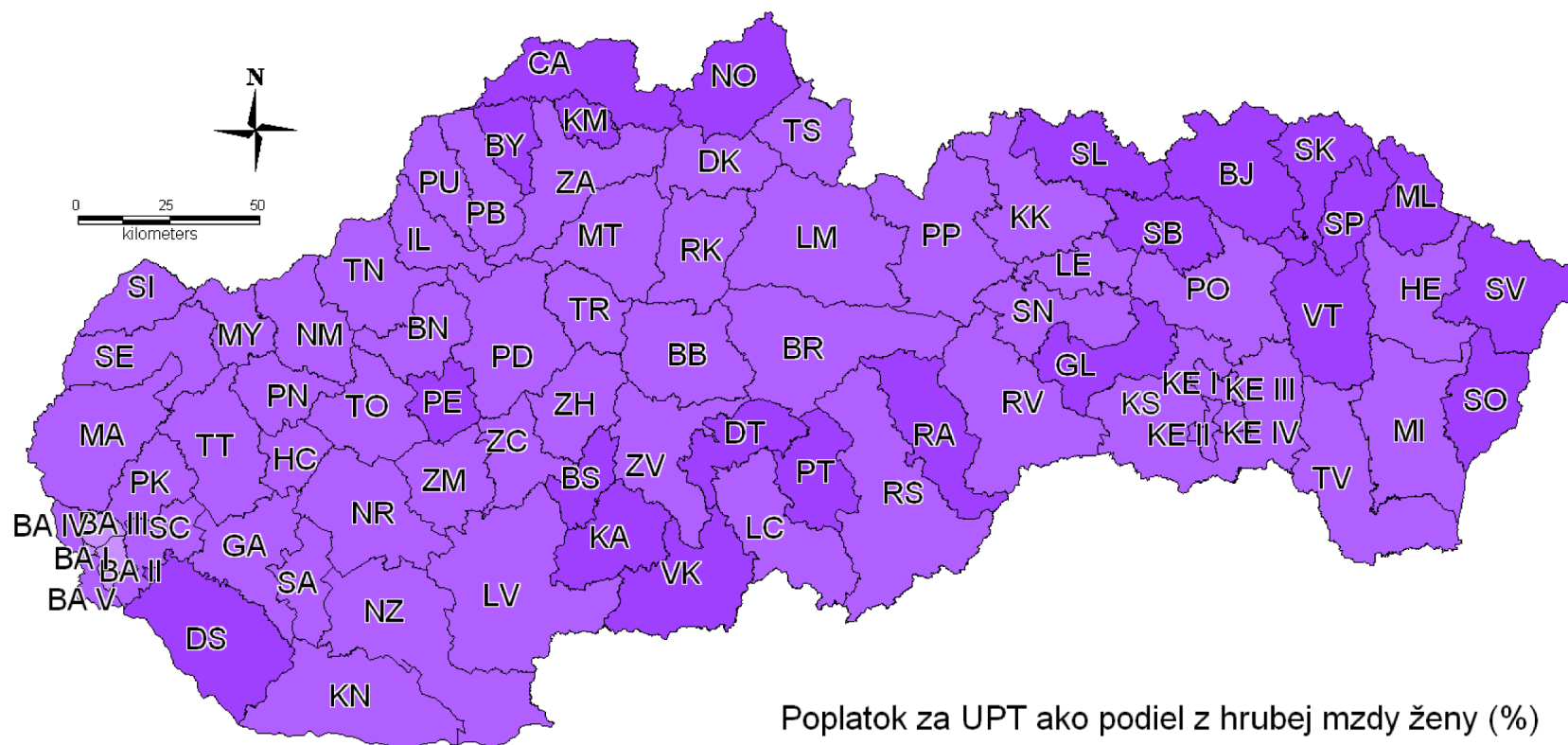
Výška poplatku za UPT ako podiel z priemernej hrubej mesačnej mzdy / priemernej hrubej mesačnej mzdy ženy

rok	mena	cena za UPT	priemerná hrubá mesačná mzda ženy v SR	podiel z hrubej mesačnej mzdy ženy (%)	priemerná hrubá mesačná mzda v SR	podiel z hrubej mesačnej mzdy (%)
2001	SKK	1450	10809	13,41	12764	11,36
2002	SKK	3000	12065	24,87	14203	21,12
2003	SKK	6543	13070	50,06	15335	42,67
2004	SKK	6543	14210	46,05	16923	38,66
2005	SKK	6543	15392	42,51	18433	35,50
2006	SKK	7500	16734	44,82	20279	36,98
2007	SKK	7500	18223	41,16	21945	34,18
2008	SKK	7500	19808	37,86	23853	31,44
2009	EUR	248,95	658,67	37,80	803,34	30,99

Výška poplatku za UPT ako podiel z priemernej hrubej mesačnej mzdy ženy v okresoch SR, 2001

Výška poplatku za UPT ako podiel z priemernej hrubej mesačnej mzdy ženy v okresoch SR, 2002

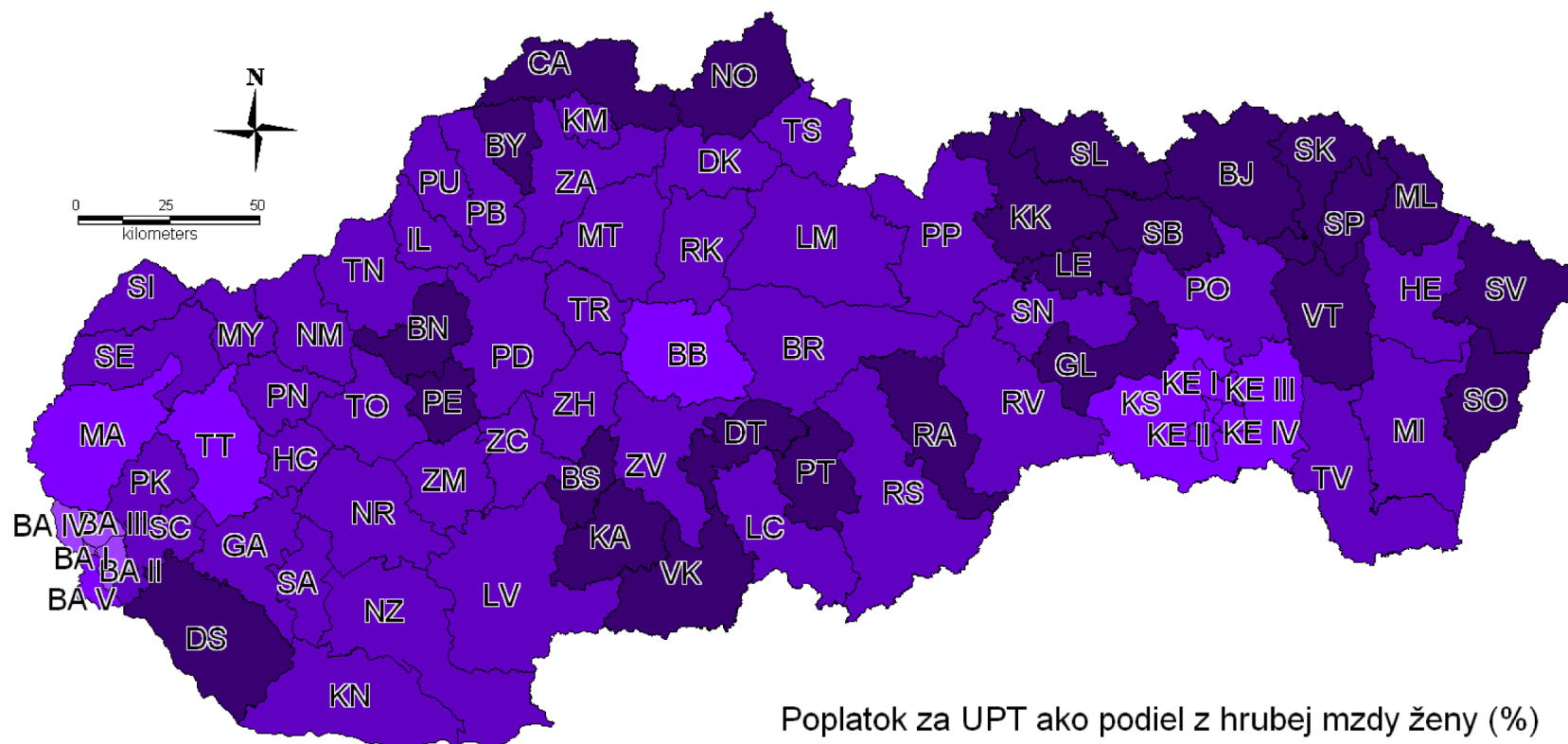

Zdroj: RegDat
Autor: Karolína Lehotská

Poplatok za UPT ako podiel z hrubej mzdy ženy (%)
2002

30,00 - 33,66	(22)
20,00 - 29,99	(54)
15,83 - 19,99	(3)

Výška poplatku za UPT ako podiel z priemernej hrubej mesačnej mzdy ženy v okresoch SR, 2003

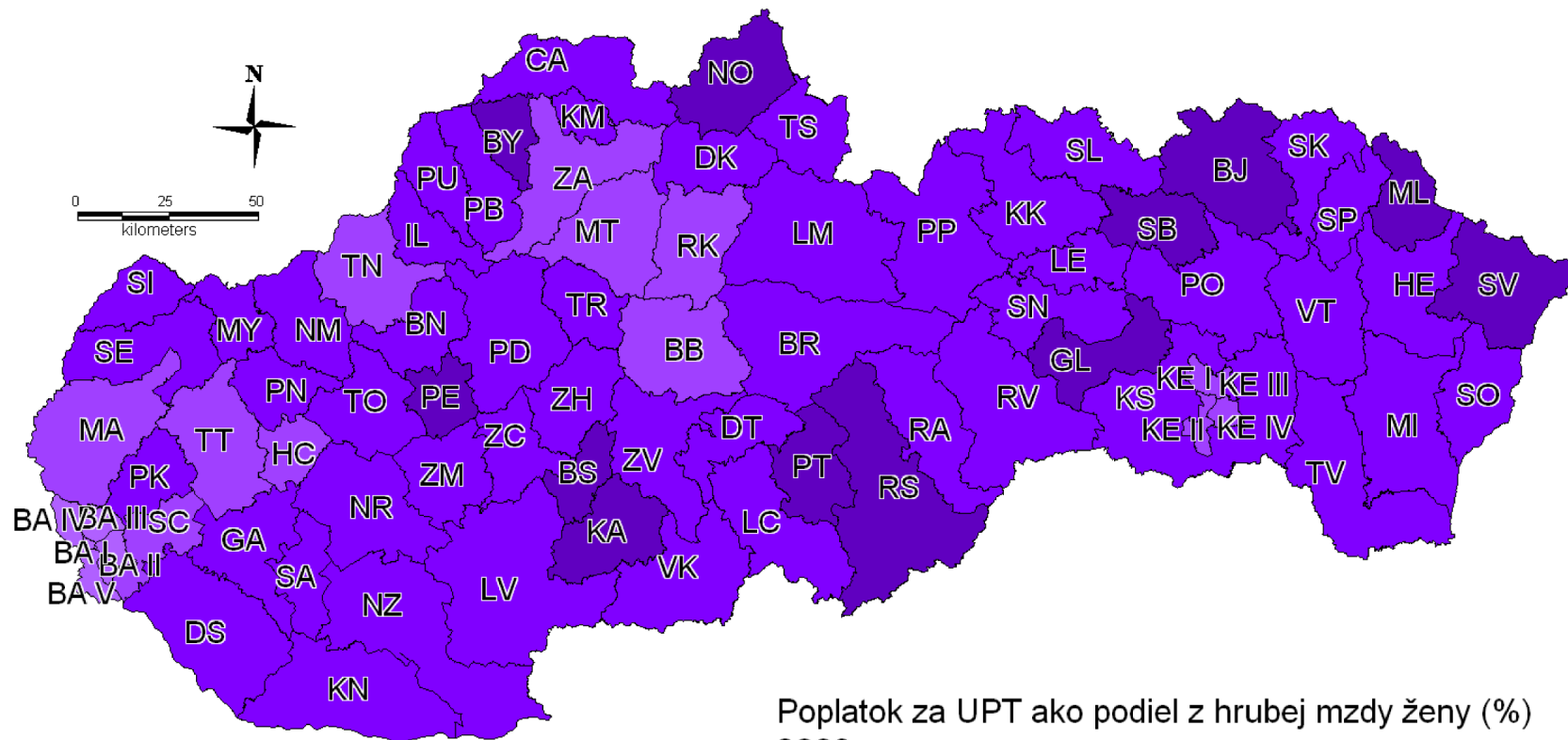

Zdroj: RegDat
Autor: Karolína Lehotská

Poplatok za UPT ako podiel z hrubej mzdy ženy (%)
2003

60,00 - 69,74	(24)
50,00 - 59,99	(43)
40,00 - 49,99	(8)
30,03 - 39,99	(4)

Výška poplatku za UPT ako podiel z priemernej hrubej mesačnej mzdy ženy v okresoch SR, 2009

Zdroj: RegDat

Autor: Karolína Lehotská

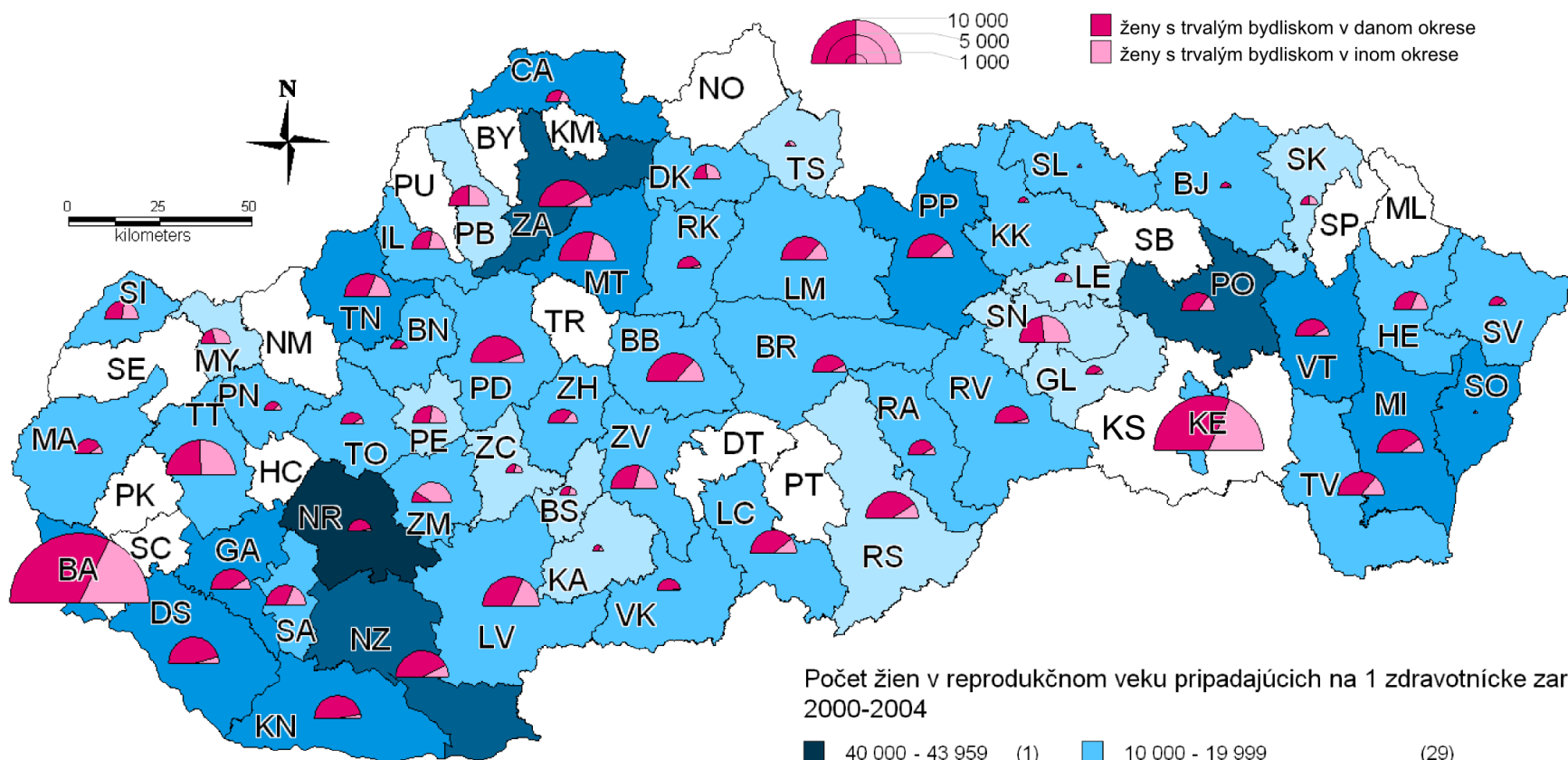
Poplatky za UPT zverejnené zdravotníckymi zariadeniami

okres	cena (EUR)
Bratislava	248,95
	350
Skalica	248,95
Myjava	217,18
Považská Bystrica	248,95
Prievidza	16,60 (žiadost' o UPT), 156,01 do 8.týždňa bez anestézy, 205,80 do 12. týždňa s anestézou
Púchov	249
Trenčín	248
Levice	293 + náklady na vyšetrenia, max 361
Čadca	270
Liptovský Mikuláš	210 + 20 žiadost' a odbery
Banská Bystrica	220
Žiar nad Hronom	248,95
Humenné	165; 185, ak je žiadateľka z iného regiónu
Levoča	248,95
Poprad	248,95
Prešov	233
	266 + 20 žiadost'
Snina	165,97
Stará Ľubovňa	248,95
Svidník	248
Vranov nad Topľou	200
Košice	248
	5800 skk; 3800 skk, ak má žena absolvované všetky vyšetrenia
Spišská Nová Ves	248,95

Odhad celkových nákladov na UPT

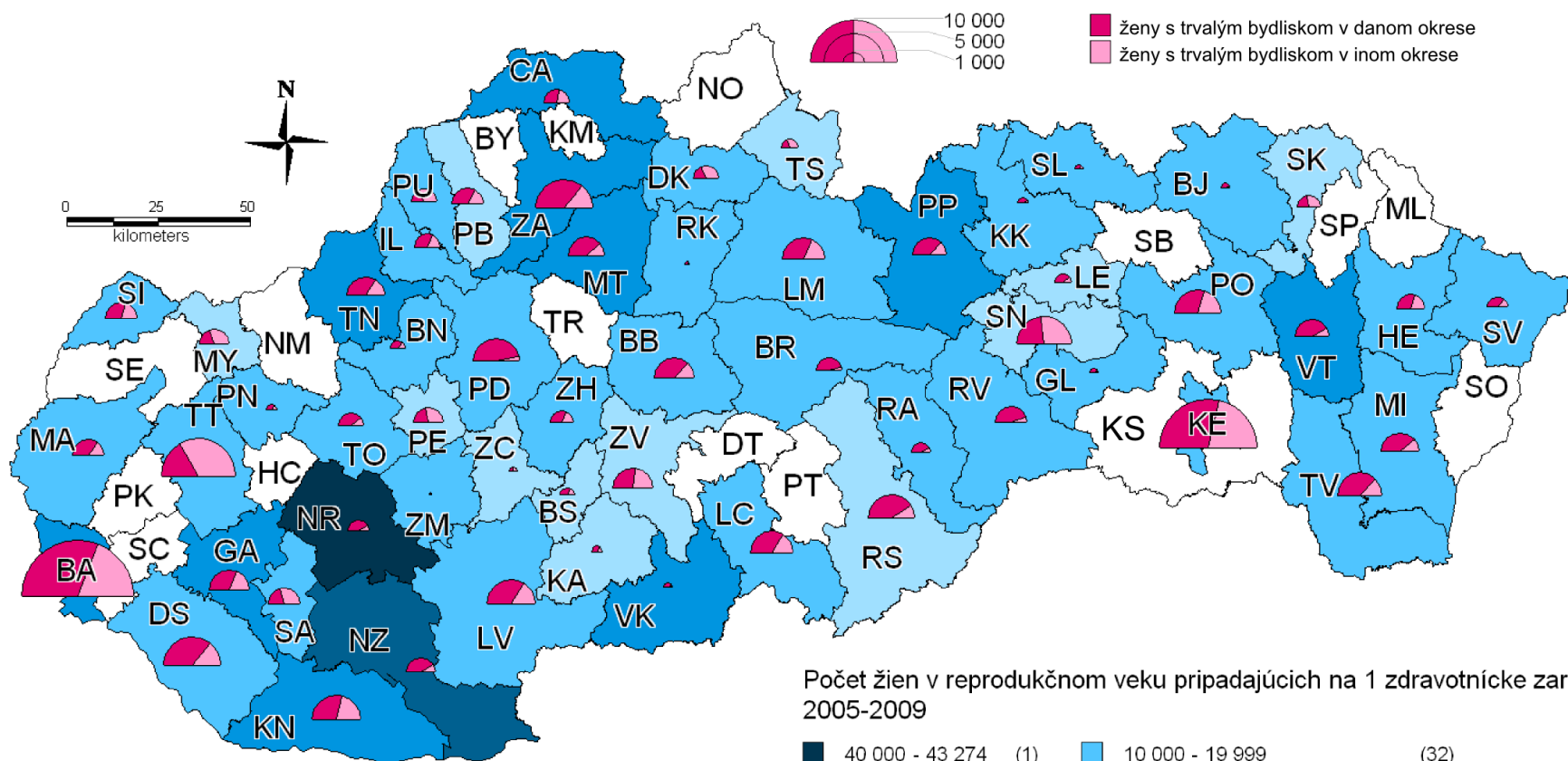
oblasť	priemerná vzdialenosť	čas na dopravu	cena za dopravu	poplatok za UPT	spolu
celá SR	23,14 km	34 min	1,06 EUR	165 - 361 EUR	167,12 - 363,12 EUR
SK-KE	93 km	125 min	4,40 EUR	248 EUR	256,80 EUR

Zastúpenie UPT vykonaných ženám z daného okresu
a ženám z iných okresov
2000-2004

Zdroj: ŠÚ SR
Autor: Karolína Lehotská

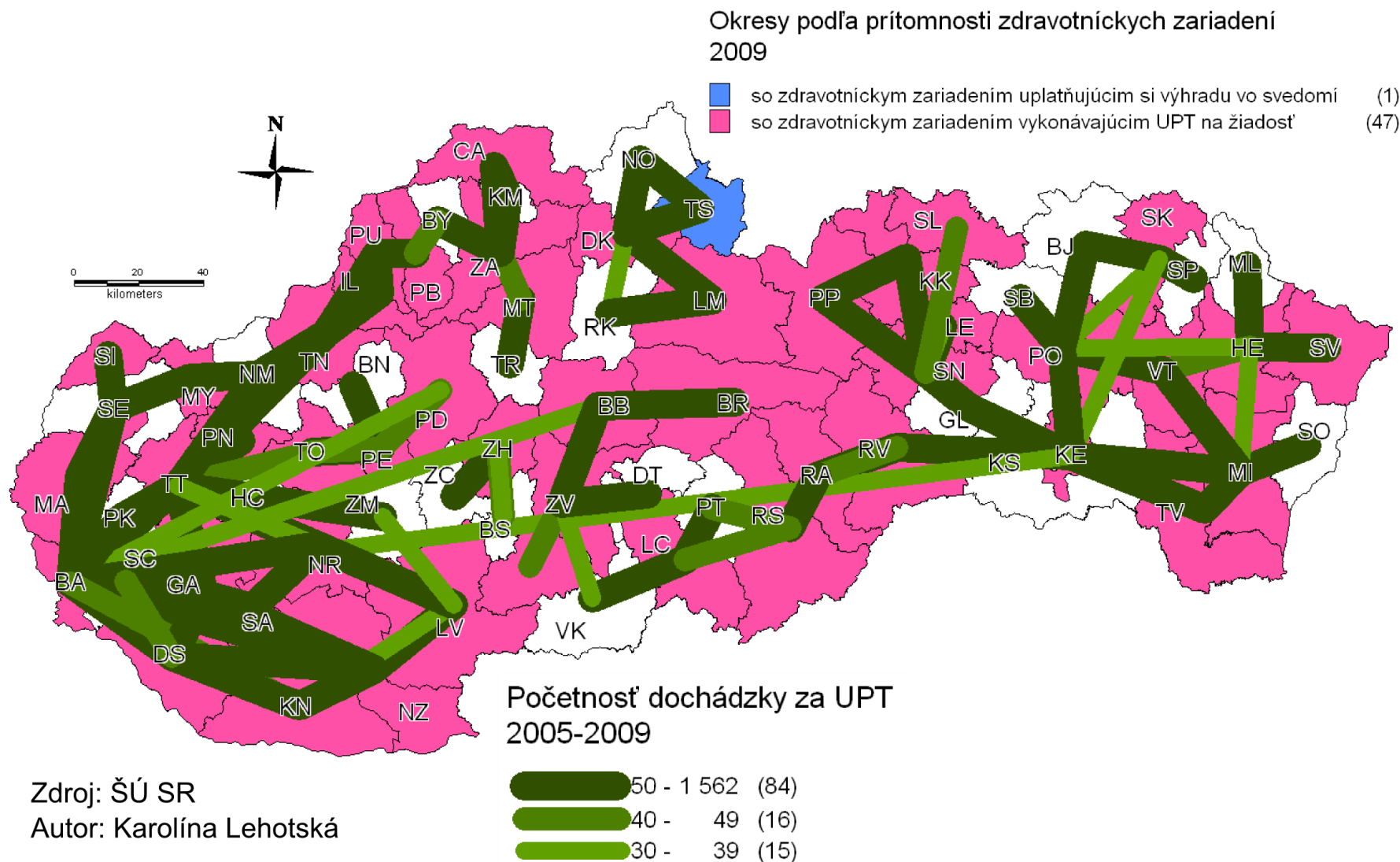
Zastúpenie UPT vykonaných ženám z daného okresu
a ženám z iných okresov
2005-2009

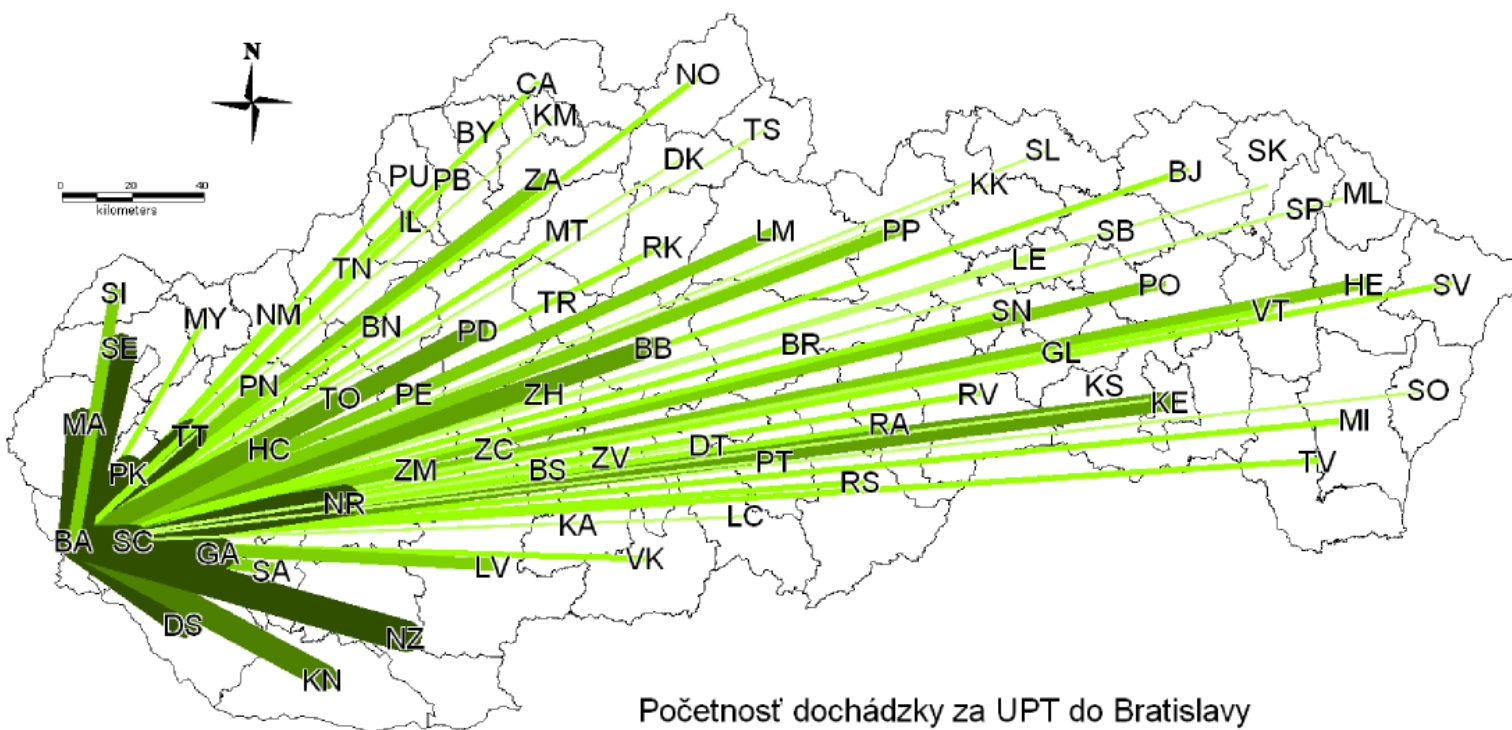
Zdroj: ŠÚ SR

Autor: Karolína Lehotská

Dochádzka za UPT v rámci SR

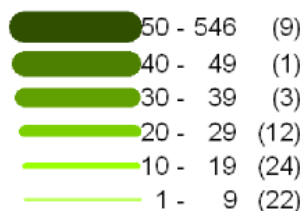

Dochádzka za UPT do Bratislavy

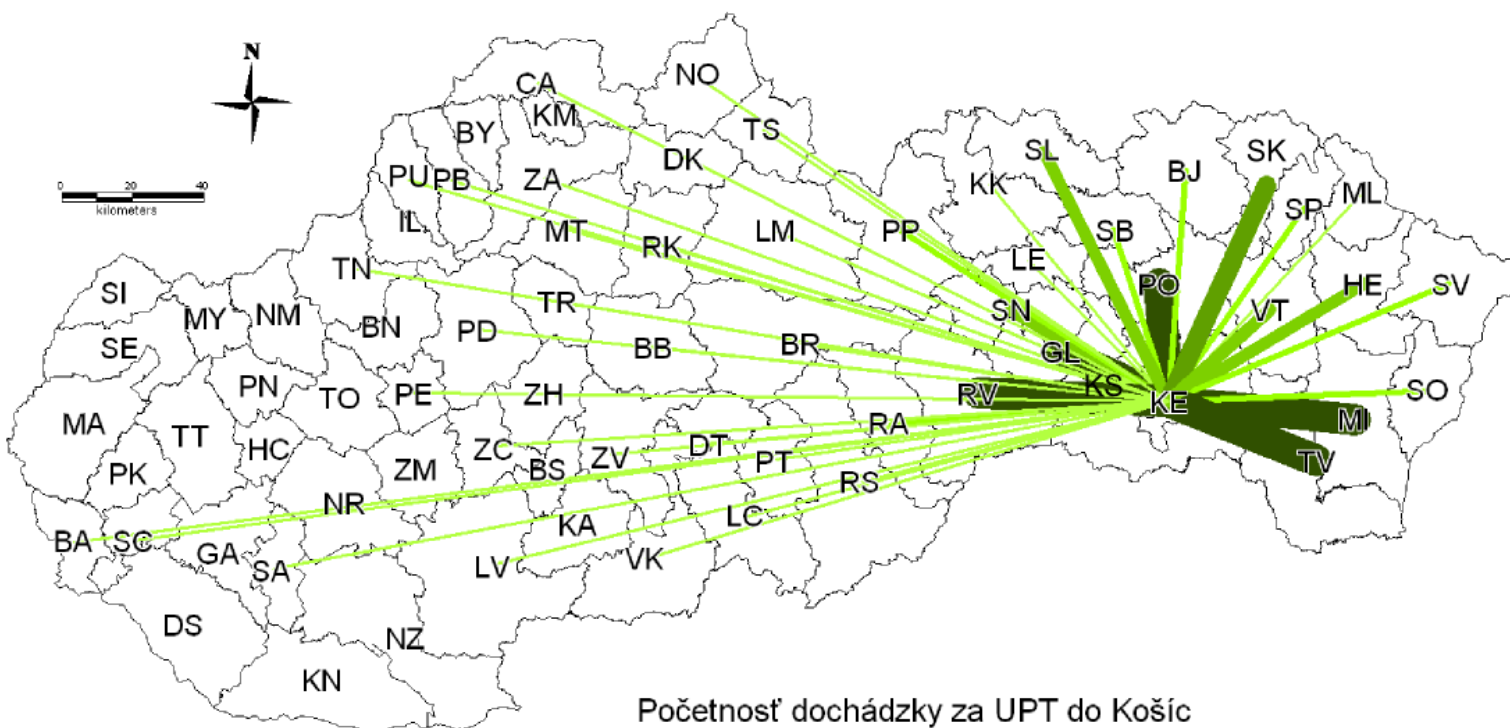

Zdroj: ŠÚ SR
Autor: Karolína Lehotská

Početnosť dochádzky za UPT do Bratislavy
2005-2009

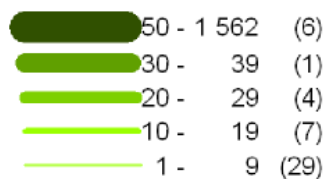

Dochádzka za UPT do Košíc

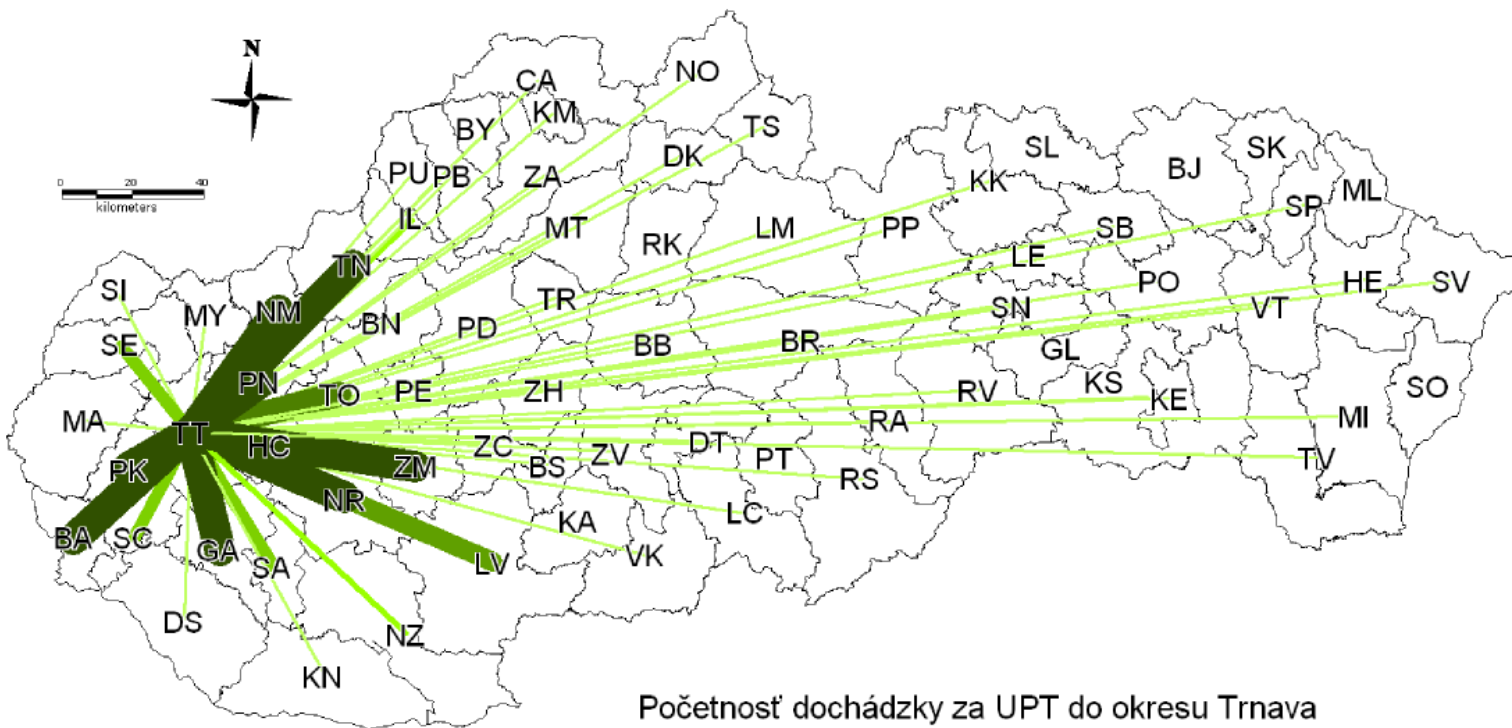

Zdroj: ŠÚ SR
Autor: Karolína Lehotská

Početnosť dochádzky za UPT do Košíc
2005-2009

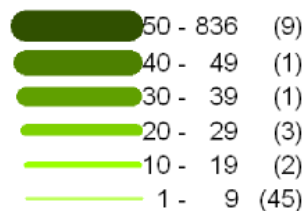

Dochádzka za UPT do okresu Trnava

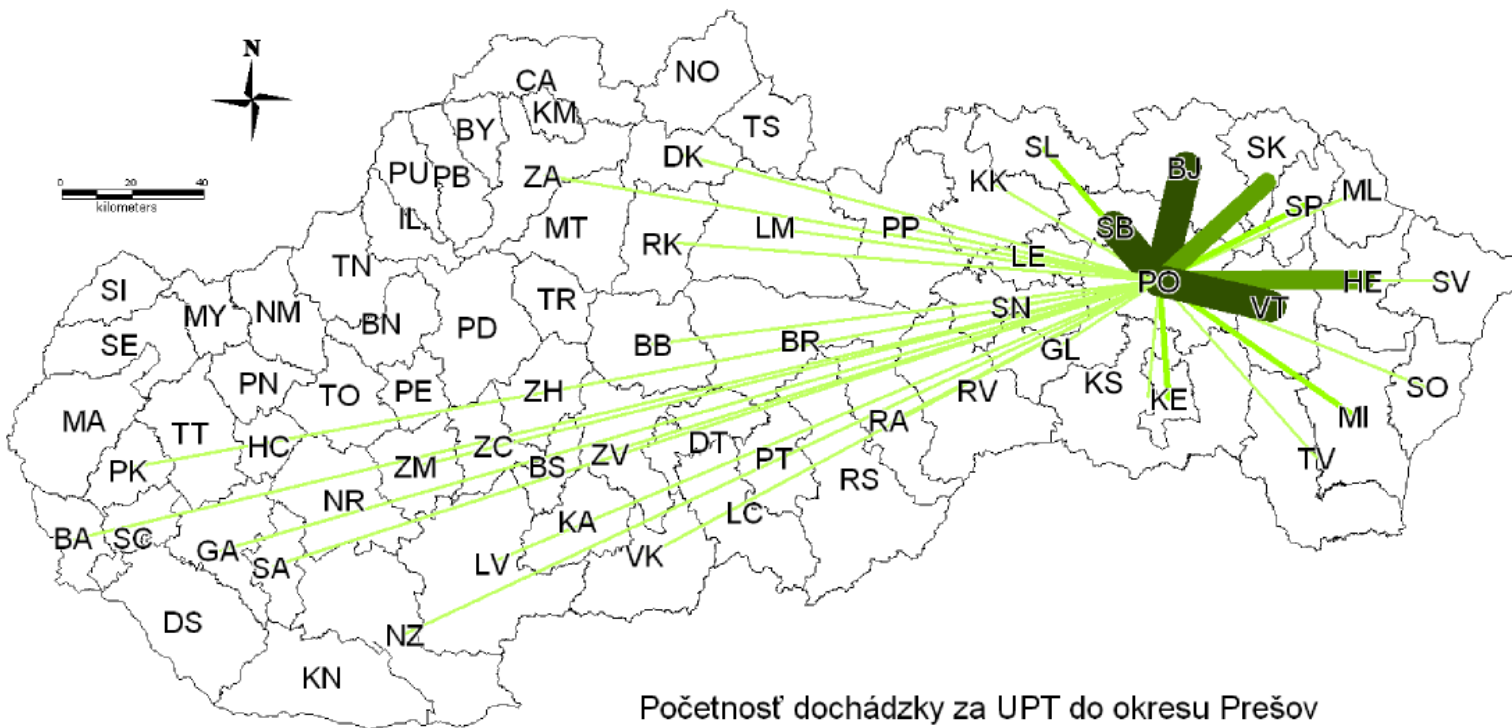

Zdroj: ŠÚ SR
Autor: Karolína Lehotská

Početnosť dochádzky za UPT do okresu Trnava
2005-2009

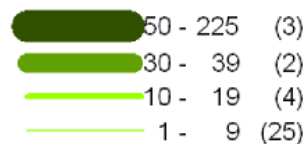

Dochádzka za UPT do okresu Prešov

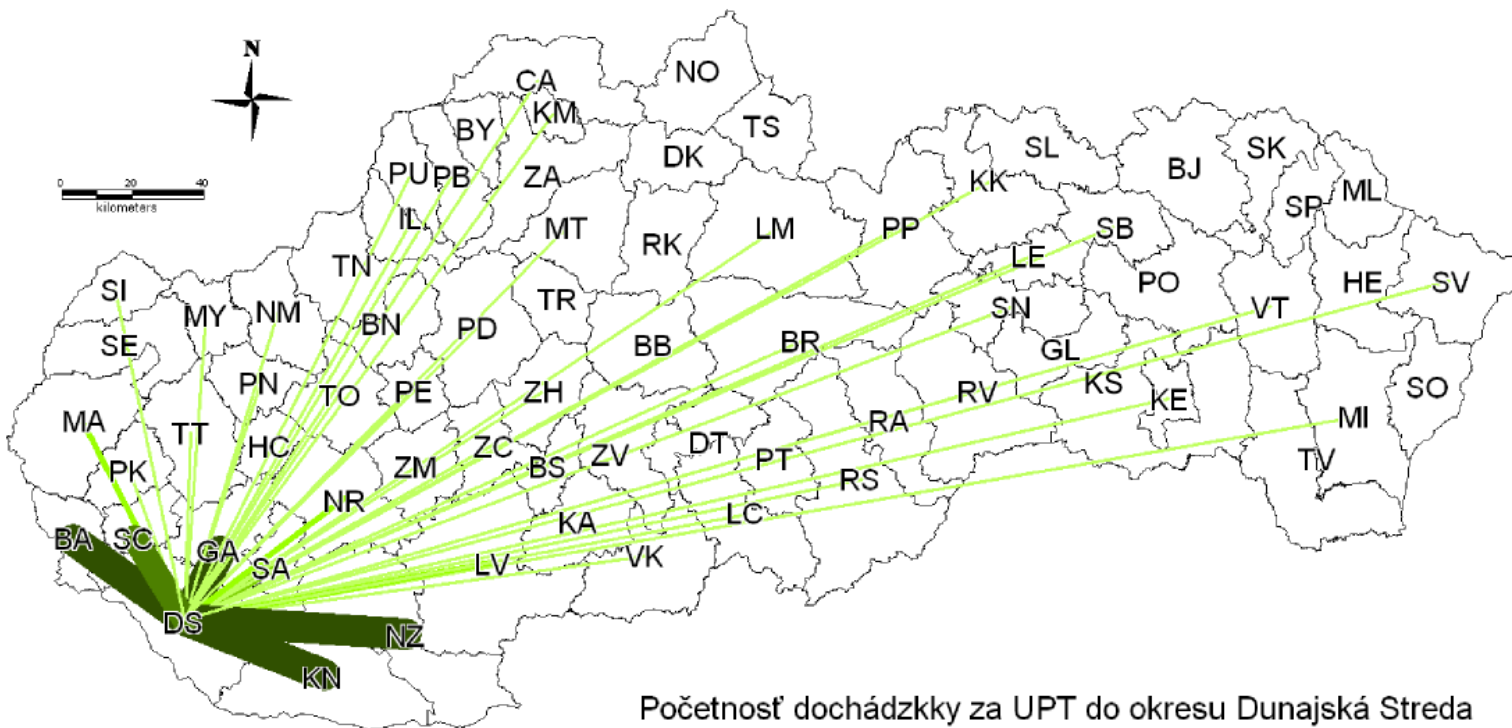

Zdroj: ŠÚ SR
Autor: Karolína Lehotská

Početnosť dochádzky za UPT do okresu Prešov
2005-2009

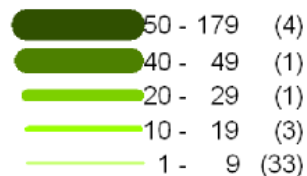

Dochádzka za UPT do okresu Dunajská Streda

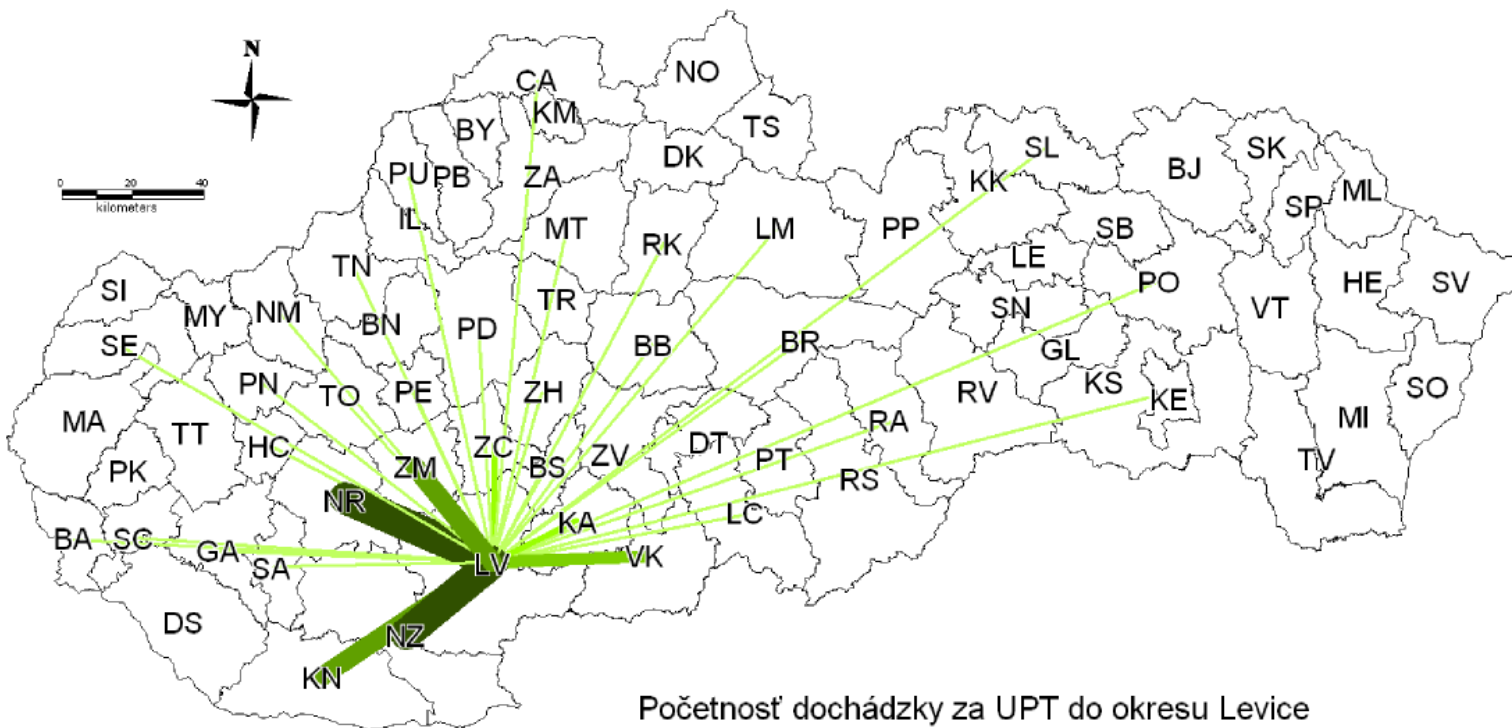

Zdroj: ŠÚ SR
Autor: Karolína Lehotská

Početnosť dochádzky za UPT do okresu Dunajská Streda
2005-2009

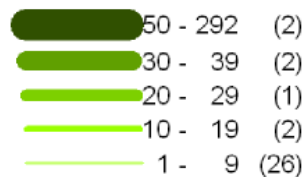

Dochádzka za UPT do okresu Levice

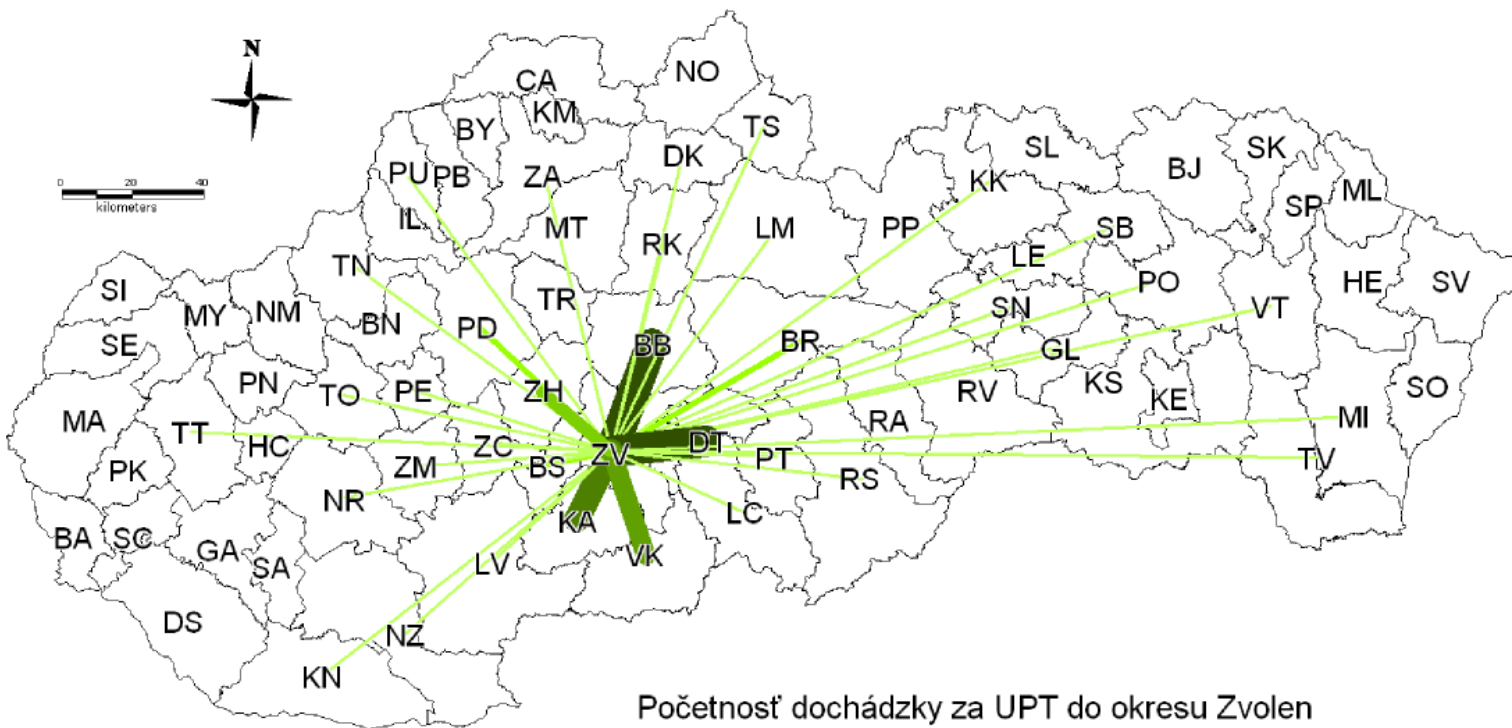

Zdroj: ŠÚ SR
Autor: Karolína Lehotská

Početnosť dochádzky za UPT do okresu Levice
2005-2009

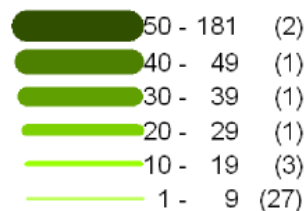

Dochádzka za UPT do okresu Zvolen

Zdroj: ŠÚ SR
Autor: Karolína Lehotská

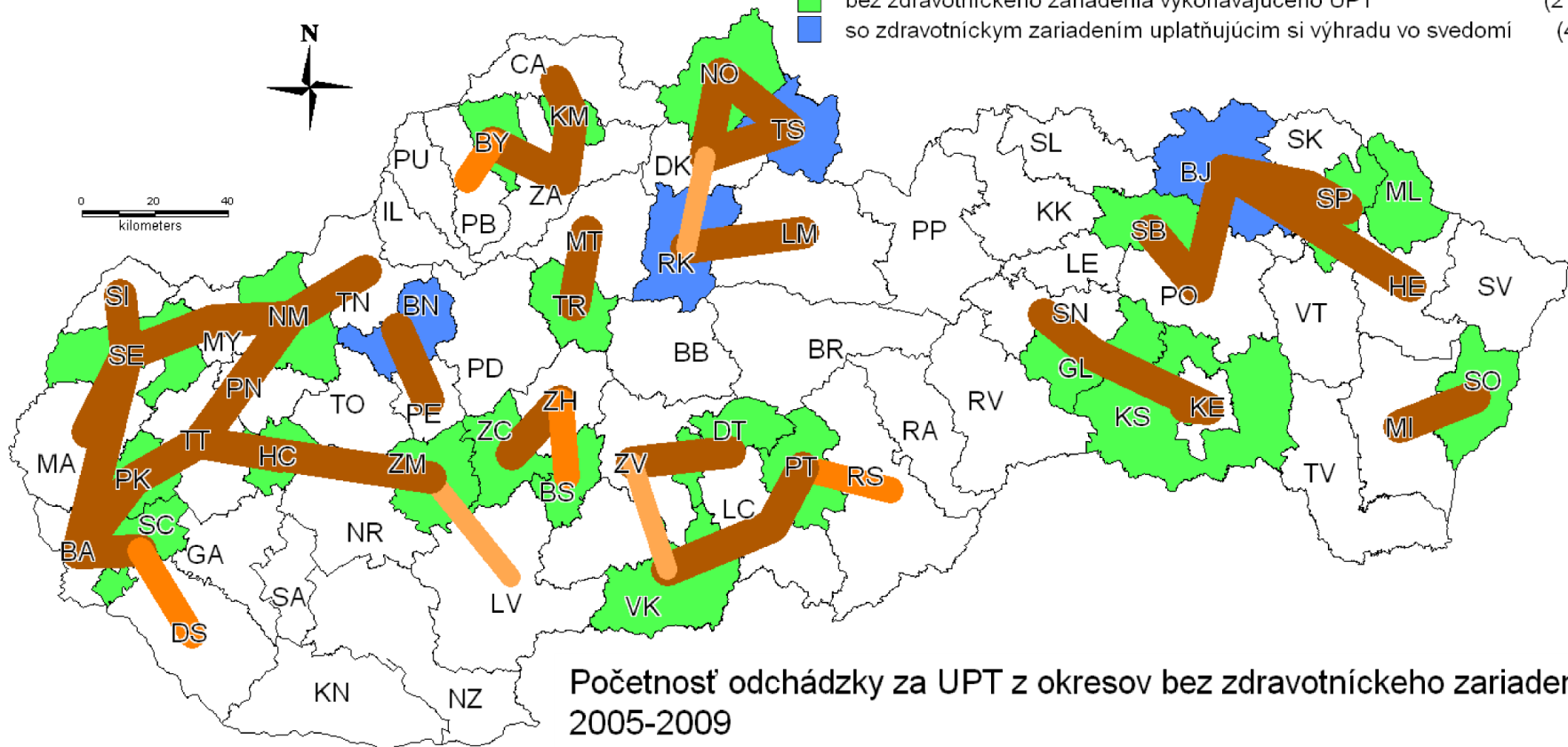
Početnosť dochádzky za UPT do okresu Zvolen
2005-2009

Odchádzka za UPT v rámci SR

Okresy podľa prítomnosti zdravotníckych zariadení
2009

- bez zdravotníckeho zariadenia vykonávajúceho UPT (21)
- so zdravotníckym zariadením uplatňujúcim si výhradu vo svedomi (4)

Zdroj: ŠÚ SR
Autor: Karolína Lehotská

Podiel žien bez priameho prístupu k UPT (bez zdravotníckeho zariadenia v okrese trvalého bydliska)

	2000	2009
podiel okresov (zo 72 - BA a KE iba za 2 okresy)	22,22%	34,72%
podiel žien (15-49)	12,64%	19,87%

Zhrnutie

- ⌘ Cena UPT ako jedna z bariér dostupnosti pre niektoré skupiny žien: vo väčšine okresov presahuje cena za vykonanie UPT 40 % priemernej hrubej mesačnej ženskej mzdy – dopady na dostupnosť UPT pre ženy s nízkym príjmom, v sociálnej núdzi (na Sk neexistuje možnosť hradenia časti nákladov za ATC zo zdravotného poistenia), môže viesť k praxi vykazovania časti UPT ako tzv. iných potratov s cieľom oslobodiť ženu od poplatku
- ⌘ Ženy žijúce v okresoch, v ktorých nie je zariadenie vykonávajúce UPT na žiadosť si vyberajú najmä zariadenia z blízkych, susediacich okresov
- ⌘ Počet zz vykonávajúcich UPT na žiadosť klesá a stúpa % žien v reprodukčnom veku, ktoré nenájdu takéto zariadenie vo svojom okrese, t.j. musia za UPT cestovať

Ďalšie smerovanie práce

- ⌘ tvorba spádových území
- ⌘ analýza dochádzky podľa určitých charakteristík žien – vek, vzdelanie, počet živonarodených detí, počet UPT

Ďakujem za pozornosť